

تلاش فولاد هرمزگان برای دستیابی به دانش تولید فولاد

در تعیین قیمت کنسانتره و گندله؛
پایبندی به توزیع سود عادلانه در
کلان به نفع همه ذی نفعان است

سارا کریمی جم

با وجود منابع غنی معدنی در ایران، صنایعی مانند فولاد با توجه به میزان اشتغال زایی و ارزآوری به یک صنعت مهم و استراتژیک تبدیل شده است. خوشبختانه امروز شاهد شکل گیری زنجیره قوی فولاد در ایران هستیم. با این حال در چند سال گذشته، تعیین نرخ کنسانتره و گندله و حتی فولاد باعث شده تاد دسته گی در بین این صنایع ایجاد شود.

قیمت گذاری محصولات صنایع معدنی یکی از مهم ترین موضوعاتی بوده که در ماه های گذشته مورد بحث و بررسی بسیاری قرار گرفته است. برخی از فعالان این حوزه معتقدند که باید قیمت ها متناسب با بازارهای جهانی انجام شود. در این بین می توان به مدیر عامل شرکت معدنی و صنعتی چادرملو اشاره کرد. چندی پیش تقی زاده، در نشست مطبوعاتی خود به صراحت عنوان کرد که باید قیمت زنجیره تولید فولاد از سنگ تاورق، بر اساس نسبتی از قیمت های جهانی تعیین شود. وی به این نکته اشاره نکرد که شیوه قیمت گذاری در هر کشور های بر اساس مولفه ها مختلف تعیین می شود. در این بین باید عنوان شود، آیا به واقع در فضای صنعتی و تولیدی کشور همه پارامترها می تواند طبق قیمت های بین المللی باشد. به عنوان مثال: آیا میزان دستمزد کارگر در معادن مطابق با میزان پرداختی در کشورهای اروپایی است؟ آیا پهای انرژی در ایران با سایر کشورهای برابری می کند؟ آیا مواد اولیه همچون سنگ آهن از کشورهای دیگر وارد می شود؟ یا یک بررسی ساده کاملاً مشخص است که میزان پرداختی کارگران در ایران حداقل ۱۰ برابر کمتر از کشورهای پیشرفته بوده و بهای انرژی در این کشور پارانها ای است. خوشبختانه تولید کنندگان فولاد نیز از سنگ آهن داخلی استفاده می کنند و این امر باعث عدم هزینه واردات می شود. اینکه عنوان شود، باید تنها برخی از محصولات زنجیره فولاد تابع قیمت جهانی باشد، کارشناسانه نیست. زیرا تمام مولفه های مهم در بهای تمام شده باقیمت جهانی برابر نیست.

حالا سوال اینجاست، توجیه اقتصادی سرمایه گذاری در ایران در حوزه فولاد بر چه مبنایی است؟ آیا چشم پوشی از این ظرفیت ها در کشور و تکیه بر قیمت های بین المللی امکان پذیر است؟

باید به این نکته توجه کرد که راه اندازی برخی از صنایع مانند فولاد سازی و یا خودروسازی در کشور بخاطر وجود مولفه های ساخت در کشور بوده است. به عنوان مثال سنگ آهن به عنوان یکی از مواد اولیه مهم در ساخت فولاد، در کشور وجود دارد. بنابراین تولید فولاد می تواند برای ایران توجیه اقتصادی داشته باشد. همچنین یکی از عمده دلایل راه اندازی بازار خودرو، از طرفی وجود بازار پایدار در کشور بوده و همواره تقاضا برای آن وجود دارد. از طرف دیگر مواد اولیه برای ساخت خودرو و مانند ورق نیز در کشور وجود دارد. این عوامل در کنار سایر مولفه ها باعث شده تا این صنایع بزرگ در کشور ایجاد شوند.

اگر قرار بود برای تولید فولاد مواد اولیه مهمی مانند سنگ آهن را وارد می کردیم، قطعاً احداث کارخانجات فولادی توجیه اقتصادی نداشت. اگر ما از توجیه اقتصادی سرمایه گذاری چشم پوشی نماییم، اساساً پیشرفت نخواهیم کرد. نکته بعدی این است که آیا نباید توزیع سود در زنجیره فولاد بر مبنای هزینه های سرمایه گذاری و هزینه تبدیل در کل زنجیره صورت پذیرد؟ به طور مثال: باید بررسی شود به چه میزان برای یک واحد کنسانتره سازی یا فولاد سازی و... هزینه شده است، آنگاه بر اساس سرمایه گذاری که در آن شرکت ها صورت گرفته، سود را به همان نسبت، به کل زنجیره تعمیم داد.

به اعتقاد نگارنده، پایبندی به توزیع سود عادلانه در کلان به نفع همه ذی نفعان است. تخطی از این امر به کل زنجیره ضرر می رساند.

فولاد هرمزگان تا کنون موفق شده است تعداد بسیاری از قطعات مورد نیاز در صنعت تولید فولاد را بومی سازی کند. این اقدام از یک سو منجر به مقاوم شدن صنعت فولاد در مقابل تحریم های ظالمانه آمریکا شده و از سوی دیگر حجم وسیعی از اشتغال و رشد شرکت های دانش بنیان را موجب شده است.

مهندس ارزانی، مدیر عامل شرکت فولاد هرمزگان، در جلسه کمیته مدیریت شرکت فولاد هرمزگان با تأکید بر بومی سازی و توان داخلی کشور گفت: باید بتوانیم از ظرفیت ها و توان علمی که در کشور وجود دارد استفاده کرد و نیاز خود را از این طریق برطرف کنیم. ارزانی بر تشکیک جلسات کمیته

بومی سازی در شرکت به صورت منظم و پیگیری تا حصول نتیجه تأکید کرد. در میان فولادسازان کشور، شرکت فولاد هرمزگان توجه ویژه ای به بومی سازی داشته است. بومی سازی تکنولوژی تولید فولاد گامی مهم در راستای بومی کردن دانش تولید فولاد است. این اقدام

همچنین از این رو حایز اهمیت است که صنعت فولاد کشور را در برابر تکان های سیاست خارجی و تحریم ها بیمه می کند. فولاد هرمزگان تا کنون موفق شده است تعداد بسیاری از قطعات مورد نیاز در صنعت تولید فولاد را بومی سازی کند. این اقدام از یک سو منجر به مقاوم شدن صنعت فولاد

در مقابل تحریم های ظالمانه آمریکا شده و از سوی دیگر حجم وسیعی از اشتغال و رشد شرکت های دانش بنیان را موجب شده است. لازم به ذکر است که نرم افزاری در کشور در خصوص بومی سازی طراحی شده است که نیازهای صنایع در حوزه قطعات و مواد اولیه در آن ثبت می شود و پژوهشگران می توانند متناسب با نیازهای اعلام شده طرح های پژوهشی خود را ارائه کنند. شرکت فولاد هرمزگان از جمله شرکت های پیش رو در این بخش بوده است و با استفاده از توان علمی کشور و مراکز علمی و فناوری و مراکز دانشگاهی، توانسته است مواد اولیه و قطعات مورد نیاز را بومی سازی کند.

فولاد هرمزگان در حوزه ارتباط با دانشگاه و مراکز علمی ۴۹ پروژه پژوهشی را با مراکز علمی هرمزگان و کشور در دست اقدام دارد. همچنین پژوهشگران می توانند از طریق مراکز علمی و پژوهشی با فولاد هرمزگان همکاری کنند و در فولاد هرمزگان آمادگی لازم برای همکاری با این مراکز وجود دارد و این شرکت این آمادگی را نه در حرف و شعار، بلکه در عمل نشان داده است. البته دلیل این

رویکرد فولاد هرمزگان، توجه ویژه مهندس ارزانی به اقتصاد مقاومتی و بومی سازی صنعت فولاد است. مدیر عامل فولاد هرمزگان همواره بر فعالیت های علمی این شرکت در عرصه های مختلف تأکید دارد. و مسئولیت اجتماعی در حوزه پژوهش و صنعت فولاد یک نیاز سنجی در فولاد هرمزگان انجام شد و فرآیند ریخته گری که در صنعت فولاد یک ضرورت است و بسیار حائز اهمیت، به عنوان یک موضوع شناسایی شد و به همین دلیل اولین کنفرانس ملی ریخته گری کشور توسط فولاد هرمزگان، با همکاری مراکز دانشگاهی برنامه ریزی و برگزار شد.

فرزاد ارزانی، مدیر عامل شرکت فولاد هرمزگان معتقد است: «بومی سازی در دل تکنولوژی اتفاق می افتد، اما اول باید دانش ساخت تجهیز را کسب کنیم.» این نگاه مهندس ارزانی موجب شده است شرکت فولاد هرمزگان از جمله شرکت های پیشرو در بومی سازی ساخت تجهیزات صنعت فولاد و همچنین پیشرو در دست یابی کشور به دانش تولید فولاد باشد.

خبر

افزایش بازده کیفی فولادهای ویژه انتقال نفت و گاز ترش به ۹۰ درصد

با تلاش جمعی مدیریت و کارکنان ناحیه فولاد سازی و ریخته گری مداوم فولاد مبارکه کیفیت تختال های مطابق سفارش تولید شده در این ناحیه که برای تولید لوله های انتقال نفت و گاز ترش مورد استفاده قرار می گیرد، به ۹۰ درصد افزایش یافت. رئیس کنترل کیفی فولاد سازی و ریخته گری مداوم فولاد مبارکه با بیان این مطلب و با اشاره به اهمیت استراتژیک تولید این نوع فولادها که در صنایع نفت و گاز کشور مورد استفاده قرار می گیرد، تصریح کرد: طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره به جاسک یک پروژه ملی و بسیار مهم است؛ از این رو تولید تختال با کیفیت مورد نیاز تولید ورق این نوع لوله ها که از ماه ها قبل در شرکت فولاد مبارکه آغاز شده، برای شرکت فولاد مبارکه از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.

محمد مهدی مرندی، ضمن قدردانی از تلاش همه مدیران و کارکنان که در بخش های مختلف فولاد مبارکه در تولید این نوع گرید خاص فعالیت دارند، در خصوص اهمیت عملکرد واحد کنترل کیفی ناحیه فولاد سازی و ریخته گری مداوم در تولید این نوع محصولات گفت: تمامی تختال های تولیدی این گریدها بلافاصله پس از اتمام برش تازمانی که مدارک مورد نیاز تکمیل و مجوز

آزاد سازی و ارسال آن ها صادر شود، بلوکه می شوند. وی در تشریح این فرآیند افزود: کنترل آنالیز شیمیایی ذوب ها از نظر مطابقت با کارت ساخت گرید مربوطه، بازرسی دقیق تختال ها در حالت گرم در پو لبیت برش ماشین ۵ ریخته گری، گزارش سریع عیوب سطحی و شکلی احتمالی در صورت مشاهده به مسئولین تولید برای رفع سریع عیوب در حین ریخته گری و نهایتاً عدم تولید تختال معیوب از وظایف مهم این واحد است. همچنین پس از اتمام سیکل خنک کاری و چیدمان تختال های کارکنان واحد کنترل کیفی اقدام به بازرسی دقیق سطح رویی و جانبی و همچنین سر و ته تختال ها می کنند. پس از آن عملیات زدودن زاندهای اضافی (شُرّه زنی) بر روی تختال ها و اندازه گیری ابعادی دقیق طول و عرض و ضخامت آن ها به منظور مطابقت با ابعاد مورد درخواست مشتری انجام می شود.

رئیس کنترل کیفی فولاد سازی و ریخته گری مداوم فولاد مبارکه خاطر نشان کرد: در مرحله بعد چنانچه از سوی بازرسی عیبی در تختال مشاهده شود، رفع عیب بر حسب نوع آن، توسط برش یا مشعل اسکارف انجام می شود. پس از بازرسی مجدد و در صورت بر طرف شدن کامل عیب و تطابق با دستور العمل های کنترل

کیفی، تختال مورد تأیید قرار می گیرد. وی با تأکید بر اهمیت کیفیت این قبیل محصولات اظهار کرد: در ادامه فعالیت های فوق، مرحله مستند سازی قرار دارد. به همین منظور، واحد کنترل کیفی با همکاری تمام واحدهای مرتبط مانند آزمایشگاه فولاد سازی، واحد آماده سازی و اصلاح تختال (۲۸)، دفتر فنی تولید (STG)، واحد برنامه ریزی و کنترل تولید (PPC) و واحد متالورژی و روش های تولید (MPT) مدارک مورد نیاز مشتری را نیز تهیه، گردآوری و ارائه می کند.

مرندی با تأکید بر این که بازرسی های مقیم شرکت IGS که نماینده شرکت نفت هستند تمامی این مدارک را دقیقاً بررسی و تأیید می کنند، گفت: مدارک مربوطه جهت تنظیم صورت جلسه به واحد صدور گواهی کیفیت فرستاده می شود و در آنجا صورت جلسه از اندازه گیری تختال ها با حضور نمایندگان واحد فروش، فولاد اکسین، گواهی کیفیت و بازرسی شرکت IGS تنظیم و امضا می شود. سپس این صورت جلسه در اختیار واحد کنترل کیفی فولاد سازی قرار می گیرد و تختال های بلوکه شده مطابق صورت جلسه ارسال، از آذاسازی و از بلوکه خارج می شود. در نهایت تختال ها توسط واحد برنامه ریزی و کنترل حمل محصولات به مقصد مشتری ارسال می گردد.

وی با تأکید بر این که تولید فولاد خام مورد نیاز تولید ورق و لوله های انتقال نفت و گاز ترش برای فولاد مبارکه از اهمیت ویژه ای برخوردار است گفت: همچنان که اشاره شد، طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره به جاسک یک پروژه ملی است و مدیریت و کارکنان فولاد مبارکه از این که در اجرای این پروژه ملی سهیم اند، به خود می بالند.

مسئولانی که تاوان تصمیمات اشتباه را نمی دهند؛

اصرار وزارت صمت بر توزیع گسترده رانت

هر تنفی بلوکی

وزارت صمت از توزیع رانت گسترده به عده ای محدود که مجوز خرید فولاد از ران را دارند و خود این وزارتخانه مجوز خرید را می دهد، اطلاع دارد اما همچنان این مسیر را باز گذاشته و فقط اعلام می کند برای بهبود اوضاع برنامه دارد.

«پاسخگو نبودن مسوولان در قبال تصمیم های اشتباه» یکی از مشکلات بزرگ کشور ماست که به راحتی اقدامات و اشتباهات بزرگ یک مسوول پس از عزل او، فراموش می شود و فردی جدید در مسند مدیریت قبلی قرار می گیرد. متأسفانه این پروسه از سوی وزارت صمت نیز با وجود هشدار های پی در پی کارشناسان و فعالان بازار در حال انجام است و مسوولان تصمیم گیرانگار که خبر از تبعات بازار دونرخی و توزیع رانت گسترده ندارند و بر روند تصمیم گیری های مدیران قبلی اصرار دارند. اما نکته تاسف بار این است

که به زودی با هم شاهد بر گزاری دادگاه های فساد مالی این بار در حوزه فولاد خواهیم بود و رانت گیرندگان امروز همگی محاکمه می شوند اما رانت دهنده ها که مسوولیت دارند، در بهترین حالت تنها برای مدتی عزل می شوند.

بر اساس اعلام رضاشهرستانی، عضو هیات مدیره انجمن فولاد که بر گرفته از یک جمع و تقسیم ساده است، در سال حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان رانت فقط در حوزه ورق فولاد توزیع می شود که این اتفاق ناگوار در اقتصاد

کننده نهایی می شود، در نهایت رانت را به کدام سوروانه می کند؟ البته داریوش اسماعیلی معاونت معدنی وزارت صمت که مسوول اول تنظیم بازار فولاد است در پاسخ به این پرسش که آیا شما از تفاوت ۵۰ درصدی قیمت ورق فولاد و محصولی که به دست مردم و مصرف کنندگان می رسد اطلاع دارید؟ می گوید: «بله ما هم خبر داریم اما برای بهبود این اتفاق برنامه داریم.»

به عبارت ساده تر وزارت صمت از توزیع رانت گسترده به عده ای محدود که مجوز خرید فولاد را دارند و خود این وزارتخانه مجوز خرید را می دهد، اطلاع دارد اما همچنان این مسیر را باز گذاشته و فقط اعلام می کند برای بهبود اوضاع برنامه دارد. در این شرایط باید به مسوولان تنظیم بازار گوشزد کرد که از اوایل سال ۹۷ این اتفاق ناگوار در اقتصاد یعنی احتساب نرخ فولاد با دلار ارزان و دونرخی شدن بازار پابرجا بوده و خریداران به ظاهر تولید کننده در این دو سال میلیارد ها تومان از فروش محصولات فولادسازان به نرخ های بالاتر در بازار غیر رسمی به جیب زده اند.

در تازه ترین آمار نیز یکی از رسانه ها پس از بررسی فقط ۵۰ روز معاملات فولاد به رقم ۵ هزار میلیارد تومان رانت رسیده

است. به عبارت دیگر تنها در معاملات یک نوع محصول فولادی در یک سال، به اندازه نصف یارانه نقدی کشور خوراک رانت خواران تامین می شود اما وزارت صمت همچنان بر قیمت گذاری اجباری بر نرخ فولادسازان به بهانه حمایت از مردم و مصرف کننده اصرار دارد اما معاونت معدنی این وزارتخانه هم به صراحت اعلام می کند که بر رشد ۵۰ درصدی قیمت هایی که به مصرف کنندگان در خارج از شبکه رسمی می رسد واقفاست. پس دلیل این اصرار بر ارزان فروشی و سود بردن یک عده خریدار محصول ارزان از شبکه رسمی و فروش در بازار غیر رسمی چیست؟

در همین حوزه یکی از فعالان بازار فولاد از اسماعیلی خواسته تا به این پرسش که آیا «وزارت صمت فاصله ۵۰ درصدی قیمت ورق و پروفیل را قبول دارد؟» پاسخ دهد. در این زمینه می توان به نرخ های رسمی قیمت لوله و پروفیل فولادی اشاره کرد. در شرایطی پروفیل سازان با مجوز های وزارت صمت از بازار رسمی کالا ورق فولادی را حدود ۵ هزار تومان خریداری می کنند که در حال حاضر قیمت پروفیل فولادی حدود ۱۰ هزار تومان در بازار است! اختلافی ۱۰۰ درصدی که پاسخ گوی این فاصله قیمتی باید وزارت صمت باشد.